

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-1-82 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 13-63/882-376
Karar Tarihi : 12.11.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER : Tuğçe KOYUNCU, Muhammed Safa UYGUR

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Servet Polat Petrol ve Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Gevher Nesibe Mah. Tekin Sok. Elit Plaza Kat:7 No:27
Kocasinan/Kayseri

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım ve Pazarlama A.Ş.
Mersin-Adana D400 Karayolu 11.km Bağcılar Beldesi,
Merkez/Mersin

- (1) **E. DOSYA KONUSU** : **Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım ve Pazarlama A.Ş.'nin yapmış olduğu dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ni ihlal ettiği iddiası.**
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ** : Başvuruda özetle; önceki maliki Mahmut CANPULAT olan ve SERVET POLAT tarafından 20.05.2013 tarihinde satın alınan arsa ve üzerinde bulunan akaryakıt istasyonu üzerinde 14.03.2007 tarihinde Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım ve Pazarlama A.Ş.(STARPET) lehine 10 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği, STARPET'in söz konusu istasyonun kendisine teslim edilmesi amacıyla istasyonun o tarihteki maliklerine 21.07.2009 tarihinde dava açtığı ve bu dava sonucunda mahkemenin 10.11.2010 tarihli kararla STARPET lehinde hüküm kurduğu; 4054 sayılı Kanun, 2002/2 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ve Rekabet Kurulunun kararlarına göre intifa hakkı şerhinin terkinin gerektiğinden 04.09.2010 ve 02.07.2013 tarihlerinde Mahmut CANPULAT tarafından ve 03.07.2013 tarihinde Servet Polat Petrol ve Petrol Ürn. San. ve Tic. Ltd. Şti. (SERVET POLAT) tarafından intifa hakkı şerhinin terkin edilmesi yönünde STARPET'e noter aracılığıyla ihtarname gönderildiği, STARPET'in ise mahkeme kararı gereği intifa hakkının 2017 yılına kadar uzadığını ileri sürerek intifayı tapudan terkin etmediği, rekabet hukuku mevzuatı gereği bahse konu intifa hakkı süresinin 14.03.2012 tarihinde sona ermesi gerektiği, mahkemenin söz konusu kararında Rekabet Kurulu kararlarını baz almamış olduğu, STARPET'in mahkemenin bu kararını yanlış yorumlamak suretiyle hakkını kötüye kullandığı ve istasyonun diğer akaryakıt dağıtım şirketleriyle sözleşme yapma olanağının önüne geçtiği ifade edilerek, STARPET hakkında gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 12.08.2013 tarih ve 4816 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 19.09.2013 tarih ve 2013-1-82/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 03.10.2013 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Konuya

13-63/882-376

ilişkin karar uyarınca düzenlenen 06.11.2013 tarih ve 2013-1-82/ÖA sayılı Öneri Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(4) H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili raporda,

1. Mahmut CANPULAT ve STARPET arasındaki 01.01.2006 tarihli bayilik sözleşmesi ve 14.03.2007 tarihli intifa hakkından oluşan dikey ilişkinin, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde düzenlenen istisnadan yararlanamayacağı; söz konusu dikey ilişkinin 01.01.2011 tarihine kadar anılan Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma ve uygulanma imkânı bulunduğu, bu tarihten itibaren grup muafiyeti kapsamı dışında kaldığı,
2. Söz konusu dikey ilişkiye 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet de tanınmayacağı,
3. Bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi uyarınca, taraflara gerekçeli kararın tebliği tarihinden itibaren 30 gün içinde aralarındaki dikey anlaşmayı sonlandırmaları gerektiği, aksi takdirde haklarında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı yönünde görüş bildirilmesinin uygun olacağı

görüşlerine yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

(5) Dosya mevcudu bilgiler incelendiğinde;

- STARPET ile Mahmut CANPULAT arasında 01.01.2006 tarihinde bir bayilik sözleşmesi ardından 13.03.2007 tarihinde istasyon üzerinde intifa hakkı kurulmasını öngören bir protokol imzalandığı,
- 14.03.2007 tarihinde istasyon üzerinde STARPET lehine 10 yıl süreli intifa hakkı kurulduğu,
- Bahse konu bayilik sözleşmesinin 08.06.2009 tarihinde STARPET tarafından feshedildiği,
- 07.10.2009 tarihinde Mahmut CANPULAT'ın anılan istasyonu kendisi ve Yılmaz OKALIN isimli şahsın ortağı olduğu Elmalı Akaryakıt Ürn. Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti. (ELMALI)'ne 7 yıl süreyle kiraladığı,
- 23.11.2009 tarihinde ELMALI ile STARPET arasında 5 yıl süreli bir bayilik sözleşmesi imzalandığı,
- 14.03.2012 yılında Gülbayır Petrol Ltd. Şti.'nin (GÜLBAYIR) istasyonu satın aldığı ardından 20.05.2013 tarihinde SERVET POLAT'a devrettiği,
- SERVET POLAT'ın istasyonu tahliye etmesi yönünde ELMALI'ya noter kanalıyla ihtarname gönderdiği ancak ELMALI'nın STARPET ile yapmış olduğu 01.05.2013 tarihli kira sözleşmesine dayanarak istasyonu tahliye etmekten kaçındığı

anlaşılmaktadır.

(6) Diğer taraftan STARPET vekili tarafından gönderilen yazıda,

- SERVET POLAT ile STARPET arasında herhangi bir bayilik ilişkisi bulunmadığı,
- 14.03.2007 tarihinden itibaren 10 yıl süreli intifa hakkının tesis edilen taşınmazın tapu malikinin Mahmut CANPULAT olduğu ve taraflar arasında 01.01.2006 tarihinde bir bayilik sözleşmesi imzalandığı,
- Daha sonra Mahmut CANPULAT'ın ortağı olduğu ELMALI ile STARPET arasında 28.10.2009 tarihli akaryakıt bayilik sözleşmesi imzalandığı,
- Kayseri Asliye Ticaret Mahkemesi'nde görülen dava sonucu mahkemenin dosya konusu gayrimenkulün STARPET'e teslimine karar verdiği ve bu kararın 04.01.2011 tarihinde

13-63/882-376

kesinleştiği,

- Sayılan nedenler ve Rekabet Kurulunun 28.08.2012 tarih ve 12-42/1250-404 sayılı kararı gereği 28.10.2009 tarihli bayilik sözleşmesinin irade yenilemesi olarak değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

- (7) Yapılan incelemeler sonucunda, 2002/2 sayılı Tebliğ hükümleri, anılan Tebliğ'in açıklanmasına ilişkin çıkarılan Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz ve Rekabet Kurulu kararları çerçevesinde, malik Mahmut CANPULAT ve STARPET arasında imzalanan 01.01.2006 tarihli bayilik sözleşmesi ve onunla bağlantılı 14.03.2007 tarihli ve 10 yıl süreli intifa hakkından oluşan dikey ilişkinin, istisna hükmüne uygun olarak kurulmadığı ve 2002/2 sayılı Tebliğ'de belirlenen 5 yıllık süreyi aşması nedeniyle 01.01.2011 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığı görülmektedir. İstasyonun üzerinde kurulu bulunduğu taşınmazın mülkiyetinin el değiştirmiş olması dikey ilişkiyi kesintiye uğratmamaktadır.
- (8) Öte yandan, anılan istasyonun üzerinde daha önce akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arsa/araziler üzerinde kurulmuş yeni bir istasyon niteliği taşıması nedeniyle Rekabet Kurulu kararlarında ortaya konan bireysel muafiyet koşullarını sağlamadığı, dolayısıyla dikey anlaşmaya bireysel muafiyet tanınamayacağı değerlendirilmektedir.
- (9) Kurulumuzun önceki kararlarında da ortaya konulduğu üzere, imzalanan yeni sözleşmelerle irade yenilemesi suretiyle bir dikey ilişkinin yeniden kurulmasında, alıcının sağlayıcısını seçmek hususunda özgür iradesiyle karar vermiş olmasına önem atfedilmektedir. Bu yönüyle, bayinin bayilik sözleşmesi yapıldığı esnada intifa hakkı baskısı altında olup olmadığı değerlendirilmektedir. Dosya konusu olayda ise intifa hakkı 14.03.2007 tarihinde kurulmuş olup, bu hak devam ederken söz konusu intifa hakkına yönelik bir anlaşma yapmaksızın yeni bayilik sözleşmeleri imzalanmıştır. Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 35. paragrafında yer verilen açıklamalarda da belirtildiği üzere, bayilik, işleticilik, tedarik vb. sözleşmeler sürmekteyken intifa, kira, ekipman vb. sözleşmelerin sona erdirilmesi veya tam tersine; intifa, kira, ekipman vb. sözleşmeler sürmekteyken mevcut bayilik, işleticilik, tedarik sözleşmeleri sona erdirilerek bu nitelikte yeni bir sözleşme yapılması hallerinde dikey ilişkinin kesintiye uğramadığı kabul edilecek ve beş yıllık süre buna göre hesaplanacaktır. Bu çerçevede, dosya konusu dikey ilişkinin kesintiye uğramadığı anlaşıldığından STARPET tarafından sunulan cevap yazısında belirtilen irade yenilenmesi iddiasının somut olayda uygulanamayacağı değerlendirilmektedir.
- (10) Sonuç itibarıyla 01.01.2011 tarihinden sonra grup muafiyeti kapsamı dışında kalan ve bireysel muafiyet de tanınamayan dosya konusu dikey ilişki ile ilgili olarak taraflara 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında 30 gün içinde aralarındaki dikey ilişkiye son verilmesi hususunda süre verilmesinin, aksi takdirde haklarında işlem başlatılabileceğinin bildirilmesinin uygun olacağı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (11) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
1. Mahmut CANPULAT ve Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım ve Pazarlama A.Ş. arasındaki 01.01.2006 tarihli bayilik sözleşmesi ve 14.03.2007 tarihli intifa hakkından oluşan dikey ilişkinin, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde düzenlenen istisnadan yararlanmadığına; söz konusu dikey ilişkinin 01.01.2011 tarihine kadar 2002/2 sayılı

13-63/882-376

Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma ve uygulanma imkanı bulunduğu, ancak bu tarihten itibaren grup muafiyeti kapsamı dışında kaldığına,

2. Söz konusu dikey ilişkiye 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet de tanınamayacağına,
3. Bu nedenle, taraflara gerekçeli kararın tebliği tarihinden itibaren 30 gün içinde aralarındaki dikey anlaşmayı sonlandırmaları gerektiği, aksi takdirde 4054 sayılı Kanun çerçevesinde haklarında işlem başlatılacağı yönünde Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ilgili teşebbüslere görüş bildirilmesine OYÇOKLUĞU ile

karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ

(12.11.2013 tarihli ve 13-63/882-376 sayılı Kurul Kararı)

Kurulun 12/11/2013 Tarih ve 13-63 Sayılı Toplantısında görüşülen Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım ve Pazarlama A.Ş.'nin yapmış olduğu dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Kanun'u ve 2002/2 sayılı Tebliğ'i ihlal ettiği iddiasına yönelik olarak hazırlanan rapor ve incelenen dosya kapsamına göre kurulca alınan;

1. *"Mahmut CANPULAT ve Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım ve Pazarlama A.Ş. arasındaki 01.01.2006 tarihli bayilik sözleşmesi ve 14.03.2007 tarihli intifa hakkından oluşan dikey ilişkinin, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde düzenlenen istisnadan yararlanmadığına; söz konusu dikey ilişkinin 01.01.2011 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma ve uygulanma imkanı bulunduğu, ancak bu tarihten itibaren grup muafiyeti kapsamı dışında kaldığına,*
2. *Söz konusu dikey ilişkiye 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet de tanınamayacağına,*
3. *Bu nedenle, taraflara gerekçeli kararın tebliği tarihinden itibaren 30 gün içinde aralarındaki dikey anlaşmayı sonlandırmaları gerektiği, aksi takdirde 4054 sayılı Kanun çerçevesinde haklarında işlem başlatılacağı yönünde Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ilgili teşebbüslere görüş bildirilmesi..."*

Kararına; Raporda yer verildiği üzere maliklerden Mahmut CANPOLAT'ın ortağı olduğu Elmalı Akaryakıt Üm. Nakliyat San. Ve Tic. Ltd. Şti. (ELMALI) ile Starpet arasında 8.10.2009 tarihli akaryakıt bayilik sözleşmesi imzalanması, keza Kayseri Asliye Ticaret Mahkemesi'nce ihtilaf konusu akaryakıt istasyonunu Starpet'e teslimine karar vermesi ve bu kararın 04.01.2011 tarihinde kesinleşmesi Kurul'un da 28.08.2012 tarihli 12-42/1250-404 sayılı kararı gereği benzer nitelikli dosyaları irade yenilemesi olarak değerlendirmesi sebebiyle taraflar arasındaki sözleşme yenileme işleminin ve konu ile ilgili yargı kararının dikkate alınmaksızın anılan işlemin grup muafiyetinde olmadığı şeklinde değerlendirmenin mümkün olmadığı düşünülmektedir.

Raportörlerin ve dolayısıyla Kurul'un bayinin bayilik sözleşmesini intifa hakkı baskısı altında imzaladığı gibi bir kabulden hareketle böylesi bir kanaate ulaşmalarının uygun

13-63/882-376

olmadığı değerlendirilmektedir. Kurulun intifa kaldırılmaksızın da yeni sözleşme tadillerine uygun baktığı bilinmektedir.

Bilindiği üzere Anayasa'nın 138. Maddesi “ *Hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler. Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.*” hükmünü amirdir.

Konu ile ilgili ortada yenilenmiş bir sözleşme varken ve mahkemece alınmış ve dağıtıcının haklılığını kayıt altına alan bir karar ortada iken, Kurul'un bunları dikkate almaması, hem Anayasa'nın ilgili hükmüne aykırılık oluşturmakta ve hem de akaryakıt sektöründeki rekabeti olumlu ya da olumsuz etkilemeyen ve sadece tarafların menfaatlerinin sözkonusu edildiği böyle bir dosyada Kurul'un geçmiş kararlarıyla da örtüşmeyen biçimde sonuca ulaşması uygun olmamıştır.

Anılan nedenlerle bahse konu kurul kararına katılmam mümkün olmamıştır.

Fevzi ÖZKAN
Kurul Üyesi